

Plantenstoffen als ondersteuning bij blauwtong

Kruiden kunnen bijdragen aan de conditie van een gezond dier, of verlichting bieden bij ziekte. Als dierenarts zet ik diverse mogelijkheden op een rij en plaatst daarbij ook gelijk een duidelijke kanttekening: het gaat om ondersteuning en voor behandelingen van ziekten altijd overleggen met een dierenarts. Dit is zeer belangrijk als er plantenstoffen ingezet worden, er is namelijk altijd interactie met geneesmiddelen mogelijk.

Maak daarnaast altijd gebruik van gecertificeerde of geteste producten, doe niet zomaar iets.

De insteek van kruiden is veel breder dan alleen pijnstilling of remming van koorts, we proberen het hele dier en het functioneren van het hele lichaam te verbeteren. Voor grote koppels is het natuurlijk veel omslachtiger om aan ieder dier individueel het juiste te bieden. Daarvoor zijn er bestaande aanvullende diervoeders waarin plantenstoffen zitten die ik hieronder benoem. Ik weet heel goed dat het erg intensief is om de hele dag met een thee en een spuitje veel zieke dieren vloeistof toe te dienen, vaak is dit ook niet te doen. We kijken telkens naar de verschillende mogelijkheden en daarin kan iedereen passende keuzes maken.

Goede conditie

Voorkomen dat dieren blauwtong krijgen, kan niemand. Wel zijn er maatregelen die getroffen kunnen worden om de kans te verminderen en manieren om te zorgen dat het dier een goede conditie en voedingsstand heeft, want magere dieren zijn vatbaarder voor infecties. Wat is daarbij mogelijk?

Zorg voor een goede voedingstoestand en optimale conditiescore. Ook het immuunsysteem heeft een optimale conditie nodig om indringers te kunnen weren.

Voor ondersteuning van het immuunsysteem

- Zonnehoed; *Echinaceae spp*
Aanmaak van witte bloedcellen wordt verhoogd. Dit preparaat mag niet meer toegepast worden als het dier koorts krijgt!
- Vlierbloesem: *Sambucus nigra*
Bij verschillende virale infecties is een remming van virus waargenomen. Het is nog niet bewezen of dit ook bij btv-3 zo is!
- Rozenbottels; *Rosa Canina*
Verse bottels bevatten hoge dosis vitamine C
Daarnaast kan het een rol spelen in een verbeterde doorbloeding van de kroonrand en klauwrand.

Behalve een goede conditie is het opstallen bij schemering aan te raden, ventilatie en wind helpen ook, denk aan ventilatoren in de stal maar pas dan wel op voor 'trek'. Schapen niet scheren want de vacht en wol beschermt tegen stekende knutten.

Etherische oliën die insecten weren zijn oa Citroen en Lemon Grass. Pas deze nooit puur toe op het dier, dan zijn ze schadelijk. Er zijn producten te verkrijgen die deze oliën bevatten.

Kruiden bij specifieke blauwtong-verschijnselen

Wat helpt tegen pijnstilling en verminderen van koorts bij dieren die ziek zijn? Een overzicht van natuurlijke mogelijkheden.

Plant		Deel	Functie	Dag dosering gedroogd kruid
Wilg	<i>Salix Alba</i>	Schors Sommige dieren willen alleen bladeren	Werking: - Pijnstilling - Ontstekingsremming - Koortsverlaging - Desinfecterend - Samentrekkend effect of slijmvlies	Dag dosering schaaap: 8 – 16 gram per 100kg LG Dag dosering rund: 30 – 55 gram per 100kg LG Langdurige inzet mogelijk doordat Thromboxan-B2 synthese niet geremd wordt
Populier	<i>Populus spp</i>	Knop, blad, schors	Ontstekingsremmend Pijnstillend Antibacterieel	Vaak tinctuur, dosering afh. van concentratie
Moerasspirea	<i>Filipendula ulmaria</i>	Bloemen	Ontstekingswerend Pijnstillend Spierontspannend	
Vlier	<i>Sambucus Nigra</i>	Bloesem, bes zwart Groene bessen zijn toxisch!	Antiviraal, ontstekingsremmend, immuunstimulerend, secretolytisch	Bloem: Schaap 5-10 gr Rund 25-50 gr

Hang verse wilgentakken op als je deze wil gebruiken, de dieren eten het dan beter, tenminste als ze nog in de benen zijn. Dieren die niet eten kunnen altijd een decoct van wilgenbast aangeboden krijgen of het decoct kan als vloeistof dienen om pulp te weken.

Sommige mensen zetten emmers met water of water gemengd met een aftreksel van wilg neer zodat dieren kunnen kiezen. Ze hebben dan ook een keuze hoe vaak en hoe veel ze willen.

Slijmvliezen

Wat kun je doen om de slijmvliezen te ondersteunen als ze beschadigd zijn?

- Lippen, bek en keelgebied spoelen of sprayen
- Gebruik planten die zorgen voor een samentrekkend effect op slijmvliezen, pijnstillend effect hebben en verzorging bieden bij beschadigingen.
- Aanbrengen van gel met Aloë vera
- Zacht voedsel; geweekte pulp + toevoeging van slijmstoffen uit bijvoorbeeld lijnzaad
- Aanvullende producten kunnen ook door de pulp

Propolis wordt ook genoemd in deze, een kanttekening daarbij is dat deze stof een allergische reactie kan veroorzaken. Pas daar dus mee op, voor gebruik dus altijd testen op een klein stukje slijmvlies.

De belangrijkste kruiden die mogelijk helpen bij slijmvliesbeschadigingen:

Goudsbloem	<i>Calendula spp</i>
Toverhazelaar	<i>Hamamelis virginiana</i>
Kamille	<i>Matricaria Chamomilla</i>
Salie	<i>Salvia officinalis</i>

Ook deze kun je toepassen:

Smalle weegbree	<i>Plantago ovata</i>
-----------------	-----------------------

Deze plant wordt vaak dankbaar gegeten en kan dieper in het maagdarmkanaal ook een positief effect hebben

Kruidnagel etherische olie *Syzygium aromaticum*

Kan een pijnstillend effect hebben en wordt daardoor ook door tandartsen ingezet.

Een aftreksel van oa de volgende drie planten legt een beschermend eiwitlaagje over de aangetaste slijmvlies delen, maar mogen niet langdurig(!) toegepast worden:

Tormentilwortel *Potentilla erecta*

Braamblad *Rubus fruticosus*

Eikenbast *Quercus spp*

Om de eetlust te stimuleren en verteringssap afgifte op gang te laten komen kun je planten inzetten die veel bitterstoffen bevatten

Enkele voorbeelden hiervan zijn:

Gentiaanwortel, Duizendguldenkruid, Cichoreiwortel, Paardenbloem, Artisjok, Kalmoeswortel en Bijvoet. Kalmoeswortel zit in de meest poeders voor de pens, dit is bij veel dierenartsen te krijgen. Citroenmelisse kan daarnaast ook zorgen voor verzorging van het maagslijmvlies en vermindering van stress

Stimuleren van eet- en drinklust door activatie:

Hiervoor zijn planten geschikt die Coffeine bevatten. Dit zijn oa zwarte en groene thee en koffie.

Daarnaast kunnen we denken aan planten die op een andere manier actief maken zoals Fenegriek, jeneverbessen en brandnetelblad.

Andere ondersteunende maatregelen:

Zorg voor comfort, een zachte ligplek

Vocht inbrengen, eventueel met een drench. Maar doe dit niet bij ernstige zwelling van de slijmvliezen, de schade kan daarmee zelfs ernstiger worden.

Pijnlijke klauwen en spieren: verbeteren van de doorbloeding met

- Moerasspirea (*Filipendula ulmaria*)

- Wilg (*Salix alba*)

- Valkruid (*Arnica montana*) → oraal mag dit alleen als homeopatisch preparaat, zit ook in vele spiergels

Afvoeren van afvalstoffen via de nieren: brandnetel

Teveel aan vocht afvoeren; kleefkruid, brandnetel

Een bloedstelpend effect bieden: Arnica, duizendblad

Klauwspray met honing en of goudbloem

Vele plantenstoffen lossen goed op in (warm) water. Dit water kan gebruikt worden om pulp te weken en een zacht en makkelijk opneembaar voer te creëren.

Op de sociale media komt vaak de toepassing van knoflook voorbij om knutten te weren. Daarbij wil ik graag de kanttekening plaatsen dat men zich bij knoflook goed aan de dagdosering moet houden. Bij overschrijding van deze dagdosering kan een haemolytische anaemie (rode bloedcellen worden

versneld afgebroken, wat leidt tot bloedarmoede) ontstaan. De dosering is afhankelijk van de wijze van toepassen, laat u dus goed informeren en laat u begeleiden door een professional.

Literatuur:

Phytotherapie in der Tiermedizin, Brendieck-Worm Matthias F. Melzig, Thieme 2018

Veterinary Herbal Medicine, Wynn Fougere Elsevier 2007

Groot Handboek Geneeskrachtige planten 9^e druk Geert Verhelst 2019

Risicoplanten voor dieren Marcel de Cleene 2015 Academia Press

Marieke de Louw

Met dank aan Marieke de Louw die voor Platform Natuurlijke Veehouderij deze informatie heeft samengesteld. De basis is ook gebruikt voor een artikel in "Het schaap".

platform
natuurlijke
veehouderij